

CORK 2.0 VERKLARING

“Een betere levenskwaliteit
in plattelandsgebieden”

Informele vertaling door de Europese Commissie.

***Europe Direct helpt u antwoord te vinden op uw vragen
over de Europese Unie.***

**Gratis nummer (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) De informatie wordt gratis verstrekt en bellen is doorgaans gratis,
maar sommige operatoren, telefoocellen of hotels kunnen kosten aanrekenen.

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2016

Print ISBN 978-92-79-63439-0 doi:10.2762/28141 KF-01-16-997-NL-D
PDF ISBN 978-92-79-63434-5 doi:10.2762/657391 KF-01-16-997-NL-N

© Europese Unie, 2016

Overneming met bronvermelding toegestaan.

CORK 2.0 VERKLARING 2016

“Een betere levenskwaliteit in plattelandsgebieden”

Overwegingen

Bijeengekomen	te Cork, Ierland, van 5 tot en met 6 september 2016
Voortbouwend	op de Verklaring van Cork uit 1996 – “Een leefbaar platteland”, opgesteld door de deelnemers aan de Europese Conferentie over plattelandsontwikkeling in Cork, Ierland;
Gezien	de essentiële rol van de plattelandsgebieden en -gemeenschappen bij de verwezenlijking van de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties, alsook de conclusies van de 21e jaarlijkse conferentie van de partijen (COP21) bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC);
Zich bewust	van de economische, ecologische en sociale verscheidenheid die kenmerkend is voor het Europese platteland, waar meer dan de helft van de EU-bevolking woonachtig is en dat meer dan driekwart van het grondgebied beslaat, en het belang van plattelandsgebieden bij de instandhouding van de vele natuurlijke en culturele landschappen en van het culturele erfgoed in Europa;
Ervan overtuigd	dat stedelijke centra en plattelandsgebieden en hun inwoners verschillende maar elkaar aanvullende kwaliteiten genieten, en dat betere onderlinge relaties en partnerschappen een belangrijke voorwaarde vormen voor de economische levensvatbaarheid, milieuprestaties en de sociale samenhang van de Unie als geheel;
Overtuigd	van de waarde van de voorzieningen op het platteland waarmee duurzame oplossingen kunnen worden aangedragen voor de huidige en toekomstige maatschappelijke uitdagingen die betrekking hebben op alle burgers van de Unie, zoals de waarborging van een veilige en duurzame voorziening van kwalitatief hoogwaardige voeding, de ontwikkeling van de kringlooeconomie, de verbreding van de bio-economie, de bevordering van efficiënt gebruik van hulpbronnen, de bestrijding van de klimaatverandering en de vermindering van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen;
In de verwachting	dat de plattelandseconomie en de bedrijven op het platteland in toenemende mate afhankelijk zullen worden van de digitalisering, alsook van kenniswerkers die optimaal profiteren van de digitale transformatie en de landbouwproductie op duurzame wijze verhogen;
Ervan overtuigd	dat economische groei en duurzaamheid elkaar niet uitsluiten en kunnen worden bevorderd door innovatie waartoe ondernemers op het platteland, landbouwers en bosbouwers toegang moeten hebben

	<p>en die betrekking kan hebben op technologieën, praktijken, processen, sociale en organisatorische aangelegenheden, en die door onderzoek aangestuurd of op interactieve bottom-upbenaderingen gebaseerd kan zijn;</p>
Bezorgd	<p>over de plattelandsvlucht en de uittocht van jongeren en de noodzaak om ervoor te zorgen dat plattellandsgebieden en -gemeenschappen (landelijk gebied, boerderijen, dorpen en kleine steden) aantrekkelijke plaatsen blijven om te wonen en te werken door de toegang tot diensten en mogelijkheden voor de burgers op het platteland te verbeteren en door het ondernemerschap op traditionele plattelandsterreinen en in nieuwe economische sectoren te stimuleren;</p>
Ervan overtuigd	<p>dat de landbouw- en de bosbouwsector nog steeds van groot belang zijn voor de economie van de Unie, en dat de bijbehorende waardeketens een stuwende kracht vormen achter de groei van het platteland, doordat er banen mee worden gecreëerd en tientallen miljoenen Europeanen in deze sectoren de kost verdienen, met name in plattellandsgebieden en vaak met arbeidsplaatsen die niet kunnen worden verplaatst;</p>
Zich bewust	<p>van de rol van de landbouw en de bosbouw bij het vormgeven van landschappen en het belang van landbouwers en bosbouwers als beheerders van het platteland en als belangrijkste aanbieders van collectieve milieugoederen en -diensten in verband met maatregelen met betrekking tot biodiversiteit, bodem, water en klimaat;</p>
Rekening houdend	<p>met de behoefte aan een grote territoriale nadruk binnen het gemeenschappelijk landbouwbeleid, dat wordt uitgevoerd in aanvulling op andere EU-beleidsterreinen en zich richt op het leveren van relevante resultaten voor de burgers op het platteland en de samenleving als geheel;</p>
Vastbesloten	<p>om de integratie van lokale initiatieven en de capaciteitsopbouw op het platteland te versterken in de algemene beleidsvorming van de EU, in het bijzonder door middel van bottom-upbenaderingen voor plaatselijke ontwikkeling, zoals Leader en vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling;</p>
Strevend	<p>naar de waarborging van de participatie van actoren en belanghebbenden op het gebied van plattellandsontwikkeling in overeenstemming met de Europese gedragscode inzake partnerschap;</p>
Gezien	<p>het advies van het Comité van de Regio's met betrekking tot innovatie en de modernisering van de plattellandseconomie, het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over programma's inzake plattellandsontwikkeling, alsook de waardevolle beschouwingen van andere groepen belanghebbenden op het platteland over het vooruitzicht op ontwikkeling van het platteland en van de landbouw;</p>
Ervan overtuigd	<p>dat een resultaatgericht gemeenschappelijk landbouw- en plattellandsontwikkelingsbeleid met een versterkte strategische aanpak een belangrijk instrument is om EU-prioriteiten uit te voeren;</p>
Vastbesloten	<p>om het subsidiariteitsbeginsel en de vereenvoudiging en transparantie van de beleidsontwikkeling te waarborgen;</p>

Beleidsoriëntaties

Wij, de deelnemers aan de Europese Conferentie over plattelandontwikkeling 2.0 in Cork, verklaren dat de volgende tien beleidsoriëntaties als leidraad moeten dienen voor een vernieuwend, geïntegreerd en inclusief plattelands- en landbouwbeleid in de Europese Unie:

Punt 1:

De welvaart op het platteland bevorderen

Het potentieel van het platteland om innovatieve, inclusieve en duurzame oplossingen aan te dragen voor de huidige en toekomstige maatschappelijke uitdagingen zoals economische welvaart, voedselzekerheid, klimaatverandering, het beheer van hulpbronnen, sociale inclusie en integratie van migranten moet beter worden erkend. Een toetsingsmechanisme voor het platteland moet ervoor zorgen dat dit tot uiting komt in het beleid en de strategieën van de Unie. Het plattelands- en landbouwbeleid moet voortbouwen op de identiteit

en de dynamiek van plattelandsgebieden door de tenuitvoerlegging van geïntegreerde strategieën en multisectorale benaderingen. Het moet diversificatie bevorderen en ondernemerschap, investeringen, innovatie en werkgelegenheid stimuleren. Dit beleid moet ook een meerwaarde geven aan de identiteit van het platteland en duurzaamheid, sociale inclusie en lokale ontwikkeling verbeteren, alsook de veerkracht van landbouwbedrijven en plattelandsgemeenschappen.

Punt 2:

De waardeketens op het platteland versterken

Het EU-beleid moet gericht zijn op geïntegreerde benaderingen voor de ontwikkeling en versterking van waardeketens op het platteland en lokale productieve netwerken. Het moet nieuwe zakelijke mogelijkheden bevatten voor landbouw, bosbouw en bedrijven op het platteland in verband met de kringloopeconomie, de groene economie en de fossielvrije economie. Ook de toenemende zorgen van consumenten over de kwaliteit van producten en productieprocessen en hun vraag naar gezonde

voeding moeten worden ondervangen. Het beleid moet nieuwe benaderingen voor horizontale en verticale integratie bevorderen die eerlijke en transparante contractuele betrekkingen in de toeleveringsketen en juridische mogelijkheden voor het organiseren van de gezamenlijke inspanningen van landbouwers waarborgen. Landbouwers moeten kunnen beschikken over doeltreffende instrumenten voor risicobeheer.

Punt 3:

Investeren in de levensvatbaarheid van het platteland

De EU-steun voor investeringen in plattelandsgebieden moet zich richten op het genereren van meerwaarde voor de samenleving. Investeren in de ontwikkeling van het bedrijfsleven, openbare en particuliere diensten, essentiële infrastructuur en capaciteitsopbouw moeten bijdragen tot de gemeenschappelijke EU-doelstellingen, met name in verband met werkgelegenheid en groene en inclusieve groei. Ze moeten tevens voorzien in zichzelf versterkende initiatieven die een concurrerende en gediversifieerde landbouw en de plattelandseconomie bevorderen. Bijzondere aandacht moet worden gegeven aan het overbruggen van de digitale kloof en het ontwikkelen van het potentieel dat geboden wordt

door de connectiviteit en de digitalisering van plattelandsgebieden. Het beleid moet de kwaliteit van het leven op het platteland bevorderen, beantwoorden aan de ambities van jongeren op het platteland voor diverse en goedbetaalde banen en ook de verjonging faciliteren. Er moeten inspanningen worden geleverd om het bereik, de omvang en het hefboomeffect van de financiering uit te breiden door innovatieve financiële instrumenten aan te bieden. De steun van de Unie moet de banden tussen de stad en het platteland versterken en de duurzame ontwikkeling van zowel stedelijke als plattelandsgebieden met elkaar in overeenstemming brengen.

Punt 4:

De landelijke omgeving in stand houden

Landbeheer vervult een essentiële rol in de interactie tussen burgers en het milieu. Het beleid moet de levering van collectieve milieugoederen stimuleren, met inbegrip van het behoud van het natuurlijke en culturele erfgoed van Europa. Dit erfgoed bestaat uit een rijke diversiteit van leefomgevingen van flora en fauna, en landschapsvoorzieningen die in verregaande mate afhankelijk zijn van landbouw- en bosbouwssystemen. Maatregelen ter vergoeding

van de levering van collectieve milieugoederen en -diensten moeten stroken met de verscheidenheid van de plaatselijke omstandigheden. De intrinsieke waarde van de landelijke omgeving biedt voordelen aan de lokale economische ontwikkeling, het ecotoerisme, gezond leven, voedselidentiteit en -branding, alsook de bevordering van het platteland voor recreatie

Punt 5:

Natuurlijke hulpbronnen beheren

De toegenomen druk op natuurlijke hulpbronnen die voortvloeien uit de toenemende vraag naar voedsel, diervoeders, vezels en biomateriaal moet worden aangepakt met gecoördineerde sectoroverschrijdende beleidsmaatregelen. Deze moeten een duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen zoals water, bodem en biodiversiteit

waarborgen, aangezien dit juist de middelen voor landbouw- en bosbouwproductie zijn. De achteruitgang van de genetische diversiteit moet worden gekeerd en de instandhouding en het duurzame gebruik van plantaardige en dierlijke genetische hulpbronnen moet worden gewaarborgd door middel van passende particuliere

en overheidsmaatregelen. Het is noodzakelijk om innovatieve, wetenschappelijk gefundeerde oplossingen te ontwikkelen en te mainstreamen die het mogelijk maken om meer te produceren met minder, en te waarborgen dat toekomstige generaties over natuurlijke hulpbronnen kunnen

beschikken. Er moeten effectieve formaten voor de uitwisseling van kennis en advies worden ontwikkeld en er moet steun worden verstrekt voor de vaststelling van goed opgezette regelingen voor landbeheer.

Punt 6: Klimaatactie aanmoedigen

Gezien de kritieke noodzaak om het klimaatprobleem in zowel landelijke als stedelijke gebieden aan te pakken, moet steun gericht zijn op de uitvoering van doeltreffende bestrijdings- en aanpassingsstrategieën. Er is aanzienlijke ruimte voor koolstofvastlegging en -opslag op het platteland. Maatregelen moeten verder gaan dan op koolstof gebaseerde oplossingen en moeten bijdragen tot een goed beheer van de veehouderij en van nutriënten. Landbouwers en

bosbouwers moeten worden aangemoedigd om klimaatdiensten te leveren en zich toe te leggen op aanpassingsinspanningen. De mogelijkheden voor plattelandsgebieden om duurzame hernieuwbare energie en biomaterialen te produceren moeten worden ontwikkeld door middel van passende investeringsregelingen. Prioriteit moet worden gegeven aan de verdere ontwikkeling van de kringlooeconomie en aan de cascadering van biomaterialen.

Punt 7: Kennis en innovatie stimuleren

Plattelandsgemeenschappen moeten deelnemen aan de kenniseconomie om de vorderingen in onderzoek en ontwikkeling volledig te benutten. Bedrijven op het platteland, met inbegrip van land- en bosbouwers, in alle soorten en maten, moeten toegang hebben tot passende technologie, de meest geavanceerde connectiviteit en nieuwe beheersinstrumenten voor het leveren van economische, sociale en milieuvoordelen. Een beleid dat sterker gericht is op maatschappelijke innovatie, leren, onderwijs, advies en beroepsopleiding is essentieel voor de ontwikkeling van de noodzakelijke vaardigheden.

Dit moet gepaard gaan met de versterking van uitwisselingen tussen vakgenoten, netwerkvorming en samenwerking tussen landbouwers en ondernemers op het platteland. De behoeften en bijdragen van plattelandsgebieden moeten duidelijk op de onderzoeksagenda in de Europese Unie staan. De industrie, onderzoekers, beroepsbeoefenaars, kennisleveranciers, het maatschappelijk middenveld en overheden moeten nauwer samenwerken om de mogelijkheden die voortvloeien uit de wetenschappelijke en technologische vooruitgang, beter te benutten en te delen.

Punt 8: Plattelandsbestuur verbeteren

De bestuurlijke capaciteit en doeltreffendheid van regionale en lokale overheden en plaatselijke groepen moeten worden verbeterd, indien nodig,

door het verlenen van technische bijstand, opleiding, samenwerking en netwerkvorming. Voortbouwend op het succes van Leader en het Europees

Innovatiepartnerschap voor landbouw, moeten bottom-up- en lokale initiatieven worden uitgevoerd om de mogelijkheden voor het platteland te benutten. De architectuur van het GLB moet worden gebaseerd op een gemeenschappelijk strategisch en programmatisch kader waarmee alle interventies volgens duidelijk omschreven economische, sociale en milieudoelstellingen kunnen worden uitgevoerd. Dit moet stroken met de behoeften en ambities van de betrokken gebieden en worden uitgevoerd

met inachtneming van het partnerschapsbeginsel. Het bereik, de omvang en het hefboomeffect van de middelen moeten worden versterkt door middel van een uitgebreide ontwikkeling en het gebruik van financiële instrumenten. Het plattelands- en landbouwbeleid moet in wisselwerking staan met de ruimere context van de nationale en regionale strategieën en werken in aanvulling op en in samenhang met andere beleidsmaatregelen.

Punt 9: Beleidsuitvoering en -vereenvoudiging bevorderen

Flexibiliteit en betere afstemming in beleidsontwikkeling en -uitvoering is noodzakelijk, maar mag niet leiden tot onnodige complexiteit. Initiatieven om het vertrouwen van belanghebbenden te herstellen en op te bouwen vormen een prioriteit. Het is essentieel om het regelgevende kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid verder te stroomlijnen en de tenuitvoerlegging verder te vereenvoudigen. Daarnaast moeten slimme administratieve instrumenten en procedures worden ontwikkeld om de administratieve

lasten voor de begunstigden en de nationale en regionale overheden te verminderen. Het is van belang dat vereisten en sancties evenredig zijn. Er moet hoge prioriteit worden gegeven aan de invoering van e-governance bij het beheer van de steunprogramma's en aan een brede toepassing van vereenvoudigde kostenopties. Het is noodzakelijk om subsidiariteit en evenredigheid in het gedeelde beheer van middelen en de onderliggende controlesystemen te versterken.

Punt 10: Prestaties en toerekenbaarheid verbeteren

Het beleid moet toerekenbaar en doelmatig zijn. Overheidssteun voor landbouw- en plattelandsgebieden moet worden onderworpen aan een geloofwaardig systeem voor toezicht en evaluatie. Dit moet betrekking hebben op de voordelen van acties en de doeltreffendheid van uitgaven, en tevens de resultaten beoordelen ten opzichte van de beleidsdoelstellingen. De

belanghebbenden moeten een grotere rol krijgen in de beoordeling van de prestaties door middel van intercollegiaal leren en prestatie-evaluaties. Burgers en belastingbetalers verwachten op de hoogte te worden gehouden van de prestaties en resultaten van het beleid. Aan deze verwachting moet worden voldaan.

Conclusie

Wij, de deelnemers aan de Europese Conferentie over plattelandsontwikkeling 2.0 in Cork, dringen er bij de beleidsmakers van de Europese Unie op aan om:

- de bevolking meer bewust te maken van het potentieel van plattellandsgebieden en de middelen die kunnen worden ingezet in een breed scala van economische, sociale en milieu-uitdagingen en kansen waar alle Europese burgers van kunnen profiteren;
- te investeren in de identiteit van plattellandsgemeenschappen en het potentieel voor groei op het platteland, en om het voor mensen aantrekkelijker te maken om in plattellandsgebieden te wonen en te werken in de verschillende stadia van hun leven;
- voort te bouwen op dit momentum en het landbouw- en plattellandsbeleid verder te ontwikkelen in de richting van een resultaatgerichte, eenvoudige en flexibele aanpak, gebaseerd op partnerschap en rekening houdend met de doelstellingen van de Unie, alsook met de behoeften en ambities ter plaatse;
- systematisch andere sectorale en macrobeleidsmaatregelen te herzien door de ogen van het platteland, rekening houdend met de mogelijke en daadwerkelijke effecten en gevolgen voor banen en groei op het platteland, de ontwikkelingsvooruitzichten, het maatschappelijk welzijn, en de milieukwaliteit van plattellandsgebieden en -gemeenschappen;
- dit uit tien punten bestaande programma te steunen en de visie en oriëntaties daaruit op te nemen in de toekomstige beleidsontwikkeling.

Waar zijn EU-publicaties verkrijgbaar?

Gratis publicaties:

- één exemplaar:
via EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- meerdere exemplaren of posters/kaarten:
bij de vertegenwoordigingen van de Europese Unie (http://ec.europa.eu/represent_nl.htm),
bij de delegaties in niet-EU-landen (http://eeas.europa.eu/delegations/index_nl.htm),
door contact op te nemen met Europe Direct (http://europa.eu/contact/index_nl.htm),
door te bellen naar 00 800 6 7 8 9 10 11 (gratis in de hele Europese Unie) (*).

(*) De informatie wordt gratis verstrekt en bellen is doorgaans gratis, maar sommige operatoren, telefooncellen of hotels kunnen kosten aanrekenen.

Betaalde publicaties:

- via EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

